

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

SEPTEMBAR 2024

+ 3.2%

OECD PROGNOZA
GLOBALNOG RASTA

+ 10.3%

RAST TRGOVINE NA
MALO ZA OSAM
MJESECI

- 0.4%

PAD MJESEČNE
INFLACIJE U
SEPTEMBRU

+ 93.7

MILIONA
SUFICIT BUDŽETA ZA
OSAM MJESECI 2024.

- 0.30 P.P

PAD KAMATNIH
STOPA U AVGUSTU

+ 30.2%

RAST NOVOODOBRENIH
KREDITA ZA OSAM MJESECI
2024.

+ 18.5%

RAST NETO SDI ZA
OSAM MJESECI 2024.

+ 6.4%

RAST NETO ZARADA
U PRVIH OSAM
MJESECI 2024.

Realni sektor i inflacija

U prvih osam mjeseci 2024. broj noćenja domaćih i stranih gostiju iznosio je 12.201.038 i bilježi godišnji pad od 5,5%. Od stranih gostiju, najveći broj noćenja su ostvarili turisti iz Srbije (25,3%), Rusije (16,8%), Bosne i Hercegovine (9,3%) i Njemačke i Turske (po 4,5%). Promet robe u trgovini na malo je porastao za 10,3% u prvih osam mjeseci. Industrijska proizvodnja je opala za 6,2%, pod uticajem pada proizvodnje električne energije od 21,8%. Sektori vađenja rude i kamena i prerađivačke industrije su porasli 6,3% i 5,9%, respektivno. Inflacija za devet mjeseci iznosi 3,9%, a najveći doprinos rastu potrošačkih cijena dale su cijene u kategoriji 'Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva' (doprinos od 0,88 p.p) i cijene odjeće i obuće (doprinos od 0,78 p.p). U septembru je godišnja inflacija iznosila 1,0%, što je najniži nivo od marta 2021, dok su cijene na mjesečnom nivou zabilježile pad i niže su 0,4% u odnosu na avgust. Cijene hrane su u septembru pale za 1,7%, kao rezultat ograničenja marži u trgovačkim lancima, pri čemu je najveći uticaj na negativnu mjesečnu stopu inflacije imao pad cijena u kategoriji 'Mlijeko, sir i jaja' (-0,29 p.p).

Međunarodno okruženje

Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) je u septembarskom izvještaju¹ revidirala navise prognozu rasta globalnog BDP-a za 2024. godinu sa 3,1% na 3,2%, dok su očekivanja za 2025. godinu ostala nepromijenjena na

3,2%. Rast je bio snažan u zemljama G20 poput SAD-a, Brazila, Indije i Velike Britanije, dok su rezultati bili slabiji u Njemačkoj. Ekonomije G20 će rasti za 3,2%, dok je prognoza za Eurozonu ostala na 0,7%. OECD prognozira opadajuću inflaciju koja omogućava smanjenje kamatnih stopa. Međutim, u izvještaju se upozorava na rizike kao što su stroga monetarna politika, geopolitičke napetosti i mogući novi inflacioni pritisci. Takođe se ističe da je obnova fiskalnog prostora ključna za suočavanje sa budućim šokovima i naglašava potreba za bržim sprovođenjem strukturnih reformi radi podsticanja rasta.

Zaposlenost i dohodak

Tržište rada nastavlja da bilježi povoljne trendove. Prosječni broj zaposlenih u prvih osam mjeseci 2024. iznosi 257,2 hiljade i povećan je 5,8% u odnosu na isti period 2023. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZCG u avgustu 2024, iznosila je 10,96% (godišnji pad 2,1 p.p). Prosječna neto zarada u prvih osam mjeseci 2024. je uvećana za 6,4% u odnosu na uporedni period 2023. i iznosila je 835€. Prosječna penzija u avgustu sa obračunatim razlikama iznosila je 515,17€, što predstavlja godišnji rast od 26,9%.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta za osam mjeseci 2024. iznosili su 1.825,6 mil.€ (25,1% procijenjenog BDP-a (7.279,7 mil.€), što je u odnosu na isti period prethodne godine veće za 137,7 mil.€ (8,2%). U poređenju sa

¹ [OECD Economic Outlook, Interim Report: Turning the Corner](#)

planom za ovaj period, prihodi budžeta veći su za 79,9 mil.€ (4,6%). Izuzimajući prihode jednokratnog karaktera, prihodi budžeta za osam mjeseci 2024. godine u odnosu na posmatrani period 2023, veći su za 266,7 mil.€ ili 17,4%. Izdaci budžeta za period januar – avgust ove godine iznosili su 1.731,8 mil.€ (23,8% procijenjenog BDP-a). U odnosu na isti period 2023, izdaci su veći 236,3 mil.€ (15,8%) i najveće odstupanje je kod izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja dominantno zbog povećanja minimalne penzije, transfera institucijama i značajnije kod institucija javnog zdravlja, kao i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanje granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023). U posmatranom periodu, ostvaren je suficit budžeta u iznosu od 93,7 mil.€ što je u poređenju sa planom, koji predviđa ostvarenje deficita od 138,3 mil.€, za 232,0 mil.€ bolji budžetski bilans od plana.

Finansijski sektor

Prema podacima CBCG, neto profit crnogorskih banaka u avgustu 2024. godine iznosio je 125,4 mil.€, što je 33,3% više u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ukupni krediti su na kraju avgusta tekuće godine iznosili 4.648,4 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 17,1%. Krediti privredi su zabilježili rast od 11,8%, dok su krediti stanovništvu porasli 13,6%. Novoodobreni krediti su za osam mjeseci 2024. godine iznosili 1.126,0 mil.€ (rast od 30,2% na godišnjem nivou), od čega su pozajmice privrede iznosile 553,9 mil.€ (rast od 22,0% na godišnjem nivou), dok su građani pozajmili 524,5 mil.€ (rast od 46,4% na godišnjem nivou). U avgustu 2024. godine zabilježen je rast ukupnih depozita od 3,1%,

kada su iznosili 5.673,0 mil.€. Depoziti privrede pali su za 8,1%, dok su depoziti stanovništva zabilježili rast od 12,0% na godišnjem nivou. Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na novoodobrene kredite u avgustu 2024. godine iznosila je 6,73% i bilježi pad od 0,30 p.p u odnosu na avgust 2023. godine.

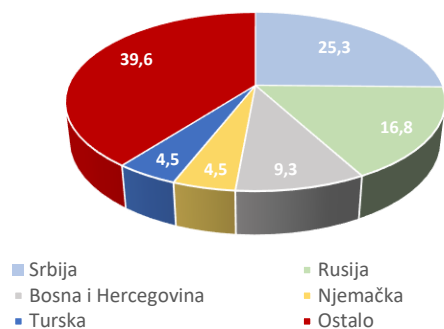

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena u periodu januar - avgust 2024. godine iznosila je 3.088,5 mil.€, što predstavlja godišnji rast od 3,1%. Izvoz u vrijednosti od 383,1 mil.€ je smanjen za 19,4%, u najvećoj mjeri pod uticajem pada izvoza električne energije za 65,2% i aluminijuma za 55,5%. Uvoz roba vrijedan 2.705,4 mil.€ povećan je za 7,4% u odnosu na isti period prošle godine, prevashodno povećanjem uvoza mineralnih goriva i maziva (17,4%), mašina i transportnih uređaja (rast 13,1%), hemijskih proizvoda (rast 11,1%) i prehrambenih proizvoda (rast 2,6%).

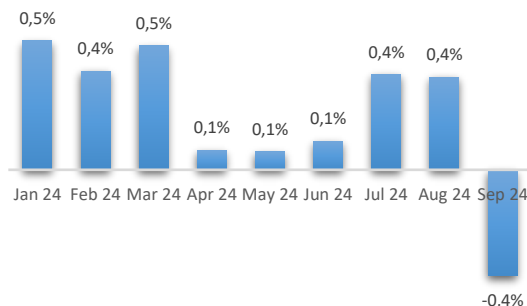
Neto priliv SDI u periodu januar-avgust 2024. godine iznosio je 330,2 mil.€, što je za 18,5% više u odnosu na isti period prošle godine. Ukupan priliv SDI iznosio je 575,2 mil.€, što predstavlja rast od 2,5% u odnosu na uporedni period 2023. U strukturi vlasničkih ulaganja, investicije u kompanije i banke iznosile su 71,6 mil.€ (rast od 11,8%), dok su ulaganja u nekretnine iznosila 284,9 mil.€ (pad od 4,0%). Priliv SDI u formi interkompanijskog duga iznosio je 198,0 mil.€, što je za 15,8% više međugodišnje. Ukupan odliv SDI u periodu januar - avgust 2024. iznosio je 245,0 mil.€ (13,3% manje u odnosu na 2023. godinu). Najveće učešće u ukupnom prilivu SDI imale su Srbija (84,5 mil.€), Ruska Federacija (75,5 mil.€) i Turska (66,7 mil.€), što zajedno čini 39,4% priliva.

Grafik 1 Struktura noćenja stranih gostiju, %

...U prvih osam mjeseci najviše turista iz regiona i Rusije...

Grafik 2 Inflacija, CPI, mjesečna stopa %

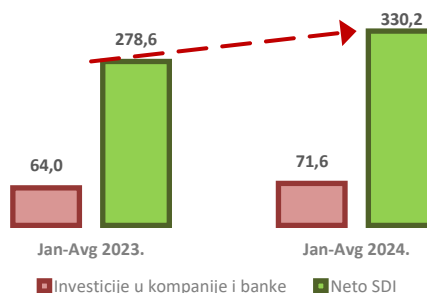
...U septembru zabilježen pad mjesečne inflacije od 0,4%...

Grafik 3 Suficit/deficit budžeta 2024, u mil.€

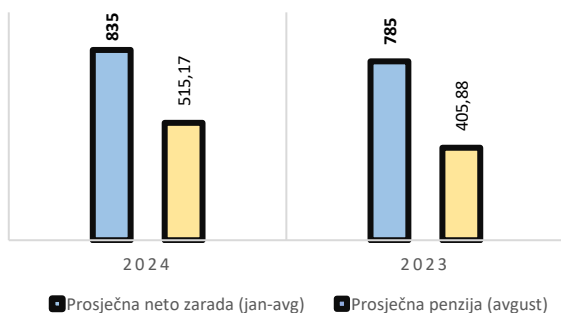
...Budžetski bilans bolji od plana za 232,0 mil.€...

Grafik 4 Strane direktne investicije, u mil.€

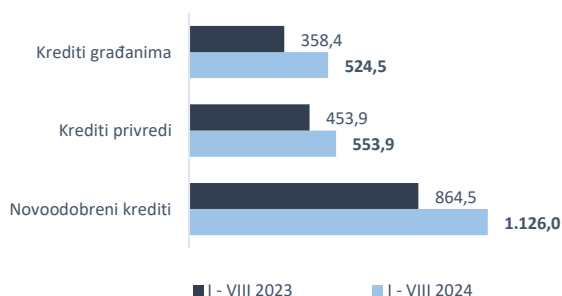
...Godišnji rast neto SDI u prvih osam mjeseci 2024. godine iznosio 18,5%...

Grafik 5 Prosječna neto zarada i penzija, u €

...Rast prosječne neto zarade i prosječne penzije iznosio 6,4% i 26,9%, respektivno...

Grafik 6 Novoodobreni krediti, u mil.€

...Rast novoodobrenih kredita iznosio 30,2%...